

JEGYZŐKÖNYV az Európai Unió Parlamenti Elnökeinek Konferenciájáról

– Budapest, 2025. május 11-12. –

Az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségének parlamenti együttműködésének lezárásaként 2025. május 11-12-én rendezték meg Budapesten az Európai Unió Parlamenti Elnökeinek Konferenciáját (EUSC) „*Európa jövője*” címmel.

Az eseményt megelőzően került sor a konferencia Koordinációs Elnöksége Trojkájának ülésére, amelyen a magyar, a spanyol és a dán parlament, továbbá az Európai Parlament delegációi vettek részt. A Trojka tagjai megvitatták a konferencia napirendjét és az Elnökségi következtetések tervezetét.

A konferencia megnyitója: Európa előtt álló kihívások

Köszöntő:

– *Kövér László*, az Országgyűlés elnöke

Nyitóbeszéd:

– *Orbán Viktor*, Magyarország miniszterelnöke

Kövér László, az Országgyűlés elnöke *Kossuth Lajos* demokrácia-fogalmát idézve köszöntötte a résztvevőket az Európai Unió Tanácsa magyar elnöksége parlamenti együttműködésének záró, egyben legmagasabb rangú eseményén, az Országház Felsőházi termében: „*Mindent a népért és mindent a nép által. Semmit a népről, a nép mellőzésével. Ez a demokrácia.*” Ezt követően felkérte *Orbán Viktor* miniszterelnököt nyitóbeszédének megtartására.

Orbán Viktor hangsúlyozta, hogy az EU Parlamenti Elnökeinek Konferenciája a nemzeti parlamentek közötti együttműködés stratégiai irányainak kijelölésére szolgál. Ennek szellemében két, Európa és a tagállamok jövőjét alapvetően meghatározó kérdésről kezdeményezett párbeszédet: a nemzeti szuverenitás védelméről és Ukrajna uniós csatlakozásáról. A kormányfő rámutatott, hogy a világban zajló átrendeződés a modern nemzetállamok kialakulásához mérhető jelentőségű, miközben a nyugati világ gondolkodásmódja gyökeres átalakuláson megy keresztül. Álláspontja szerint az Egyesült Államokban a progresszív liberalizmust egy patrióta politika váltotta fel, Kína technológiai fejlettsége és India gazdasági súlya pedig új erőviszonyokat hozott létre, s mindezzel szemben Európa felkészületlen, a válaszai nem meggyőzőek. Úgy fogalmazott, hogy ha Magyarországot olyan módon vezették volna, ahogyan az Európai Bizottság irányítja Európát, az ország mára tönkre ment volna. Ukrajnával kapcsolatban kijelentette, hogy az Oroszország meggyengítésére irányuló nyugati stratégia kudarcot vallott; az ország gazdasága nem omlott össze, a szankciók nem érték el céljukat, és Oroszország megakadályozta Ukrajna NATO-tagságát. *Orbán Viktor* újólal megerősítette, hogy Magyarország békét akar, mivel a háború elhúzódása

emberéletekbe kerül, és csak súlyosbítja Európa helyzetét. Hozzátette, hogy a szankciók a magyar gazdaságot különösen súlyosan érintik. Ukrajna uniós tagságával kapcsolatban elmondta, Magyarország álláspontja szerint ez lényegében a háború felvételét is jelentené az Unióba, márpedig az EU még sosem vett fel háborúban álló országot. Végezetül nyomatékosította, hogy Ukrajna csatlakozása olyan gazdasági terhet róna a tagállamokra, amelyeket azok nem tudnának elviselni.

I. napirendi pont: A jövő Európai Uniója:

- **Általános kilátások**
- **Föderalizmus vagy nemzeti szuverenitás**

Nyitóbeszéd:

- *Kövér László*, az Országgyűlés elnöke

Előadók:

- *Walter Rosenkranz*, az osztrák Nemzeti Tanács elnöke
- *Roberta Metsola*, az Európai Parlament elnöke

Az 1. napirendi pontot *Kövér László* házelnök nyitotta meg, aki felszólalásában az európai jövőt övező bizonytalanságokra hívta fel a figyelmet. Miközben mindenki békére és jólétre vágyik, ma az Európai Uniót a háború, diktatúra és elszegényedés veszélyezteti. Álláspontja szerint az EU-nak nem volt politikai ereje és talán szándéka sem megelőzni az orosz–ukrán háborút, a szankciók pedig jobban ártanak a tagállamoknak, mint Oroszországnak. Bírálta a háborús retorikát és az uniós döntéshozatal központosítására irányuló törekvéseket, amelyek szerinte felhatalmazás nélküli szereplők kezébe helyeznék a hatalmat. Kiemelte, hogy megbomlott az egyensúly az Európai Bizottság és a tagállamok, valamint az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek között. Véleménye szerint felborult a transzatlanti együttműködés, amelynek egyik jele, hogy az uniós külpolitika a háború folytatásában érdekelt, miközben a gazdasági magánhatalmak növekvő befolyása is veszélyezteti a közhatalmat. A föderalista törekvéseket, a viták elfojtását és a szuverenitás elleni támadásokat e folyamat részeként értékelte. Zárásként leszögezte, hogy az Unió jövője csak a szerződések eredeti szellemiségén nyugvó, nemzetállami alapokon képzelhető el.

Walter Rosenkranz, az osztrák Nemzeti Tanács elnöke, a napirendi pont egyik előadójaként hangsúlyozta, hogy az uniós szintű együttműködés csak akkor bír valódi értékkel, ha az a tagállamokban élő emberek számára is látható és kézzelfogható eredményeket hoz. Figyelmeztetett arra, hogy az integráció önmagáért való erőltetése kudarcra van ítélve. Álláspontja szerint annak a kérdésnek kell a középpontba kerülnie, hogy mely szakpolitikai területeken és milyen közös lépésekkel lehet előmozdítani az integrációt valódi hozzáadott érték létrehozása érdekében, továbbá, hogy mely kihívásokat kezelhetnek hatékonyabban az egyes tagállamok. Kiemelte, hogy a szubszidiaritás elve alapvető hidat képez a különböző szabályozási szintek között. Véleménye szerint az integráció jövője – vagyis az, hogy a közösségi együttműködés mélyül-e, vagy inkább a nemzeti szuverenitás erősödik – attól függ, képes lesz-e az

Unió kezelni azokat a problémákat, amelyeket egyetlen tagállam sem tud önállóan megoldani.

Roberta Metsola, az Európai Parlament elnöke beszédében kiemelte, hogy az Unió ereje az együttműködés szellemében rejlik, és Európa csak így képes fejlődni. Rámutatott, hogy a parlamentközi konferenciák – köztük a parlamenti elnökök találkozója – ezt az együttműködést szolgálják, de a nemzeti parlamenteknek aktívabban is hozzá kell járulniuk Európa jövőjének alakításához. Hangsúlyozta, hogy a jelenlegi, bizonytalan helyzetben nélkülözhetetlen az egység és koordináció. Ukrajna kapcsán megerősítette az Európai Parlament elkötelezettségét a bővítés és az ország szabadságharca mellett. Végezetül beszámolt az Európai Érdemrend (angolul: *European Order of Merit*) megalapításáról, és felkérte a parlamenti elnököket, hogy a lakosság bevonásával tegyenek javaslatokat jelöltekre.

A beszédekét követő vitában 35 delegációvezető szólalt fel.

Francina Armengol, a spanyol Képviselőház elnöke felszólalásában Ukrajna uniós csatlakozásának támogatása mellett érvelt, és hangsúlyozta, hogy a jelenlegi geopolitikai kihívások közepette elengedhetetlen az EU intézményi reformja és a döntéshozatali mechanizmusok hatékonyságának növelése. Hozzátette, hogy Európának meg kell őriznie vezető szerepét a klímavédelem terén, emellett azt is hangsúlyozta, hogy hűnek kell maradni az alapvető értékekhez: a demokráciához, a szolidaritáshoz és a méltósághoz.

Pedro Rollán Ojeda, a spanyol Szenátus elnöke beszédében kitért arra, hogy az európai együttműködés nem a szuverenitás elvesztését, hanem annak megosztását jelenti a közös jólét érdekében. Kiemelte az Unió erősítésének szükségességét különösen az ipar, a védelem, a lakhatás és a szociális politika területén, figyelmeztetve, hogy ennek elmaradása veszélyezteti a 75 évnyi békét és prosperitást.

Søren Gade, a dán parlament elnöke szerint a nemzeti szuverenitás és a föderalizmus közötti választás kérdése hamis dilemmát jelent, mivel az együttműködés nem veszélyezteti, hanem erősíti a nemzetek önállóságát. Kiemelte Ukrajna támogatásának fontosságát a területi integritás és a nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében, és elítélte Oroszország agresszióját, nyomatékosítva, hogy Ukrajna szabadságharca egyben Európa szabadságharca is.

Miloš Vystrčil, a cseh Szenátus elnöke hangsúlyozta, hogy a föderalizmus és a nemzeti szuverenitás nem egymást kizáró, hanem egymást kiegészítő fogalmak, ezért ezek szembeállítása tévútra vezet. Úgy vélte, az EU-nak olyan közösségként kell működnie, ahol a tagállamok erős nemzeti identitással „egy csapatként” dolgoznak a közös célok elérése érdekében. Csatlakozva több korábbi felszólalóhoz, megerősítette, hogy elengedhetetlen Ukrajna támogatása a szabadságáért folytatott küzdelmében.

Claude Wiseler, a luxemburgi Képviselőház elnöke felszólalásában kiemelte, hogy Ukrajna támogatása nem csupán erkölcsi kötelesség, hanem az EU jövőjének sarokköve is. Álláspontja szerint a föderalizmus és a nemzeti szuverenitás nem zárják ki egymást, hanem együtt erősíthetik Európa globális szerepét. Támogatásáról biztosította az uniós bővítést, a közös védelempolitika elmélyítését és a migráció kezelésére irányuló új megközelítéseket is.

Marko Lotrič, a szlovén Nemzeti Tanács elnöke szerint az EU-nak a jelenlegi válságok közepette – ideértve a geopolitikai feszültségeket, a klímaváltozást és a migrációt – határozottabb, stratégiai irányváltásra van szüksége. Hangsúlyozta, hogy az Unió jövője a versenyképesség fokozásán, az innováción, valamint a közös védelem- és biztonságpolitika megerősítésén múlik. Fontosnak tartotta a döntéshozatal felgyorsítását, a bürokrácia csökkentését, valamint az alapértékek és a sokszínűség megőrzését, amelyek elengedhetetlenek a hiteles és egységes Európához.

Annita Demetriou, a ciprusi Képviselőház elnöke élesen bírálta azokat, akik nem fejezték ki határozott támogatásukat Ukrajna mellett, nyomatékosítva, hogy az Unió alapja nem az érdekeken, hanem közös értékeken nyugszik. Úgy vélte, az EU csak akkor lehet hiteles globális szereplő, ha egységesen áll elvei mellett, különösen a szuverenitás és a szabadság védelmében. Rámutatott arra is, hogy az európai biztonsági rendszer nem lehet teljes mindaddig, amíg bármelyik tagállam területén katonai megszállás van.

Jussi Halla-aho, a finn parlament elnöke hangsúlyozta, hogy a globális helyzet egyre kiszámíthatatlanabb, és a szabályalapú világrend meggyengült. Kiemelte, hogy Európa túlzottan függ a külső forrásoktól, különösen az orosz gáztól és más nyersanyagoktól, ami sebezhetővé teszi. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a védelmi képességeket korábban túlbecsülték, és sürgette a nagyobb uniós tagállamokat, hogy mutassanak fokozottabb szolidaritást Európa keleti része felé, mivel nem tartható, hogy a védelemmel kapcsolatos terhek kizárólag a frontországokra háruljanak. Nyomatékosította Ukrajna támogatásának jelentőségét is, mint a közös biztonságpolitika kulcselemét. Egyúttal bírálta az EU lassú döntéshozatali mechanizmusát, és egy eredményorientáltabb Unió mellett foglalt állást.

Jan Anthonie Bruijn, a holland Szenátus elnöke szerint az EU ereje nem a föderalizmuson, hanem a sokszínűség és az egység harmonikus egyensúlyán alapul. Kiemelte, hogy a közös erőfeszítések fokozása elengedhetetlen a külső fenyegetésekkel, különösen Oroszország ukrajnai agressziójával szemben. Ugyanakkor említést tett a belső kihívásokról is, különösen a demokrácia, a jogállamiság és az európai értékek védelmének fontosságáról. Aggodalmát fejezte ki, hogy a liberális szabadságjogokat egyre inkább fenyegeti a gyűlölet és a társadalmi megosztottság, ezért nélkülözhetetlen a párbeszéd és a közös felelősségvállalás megerősítése uniós szinten is.

Angelo Farrugia, a máltai Képviselőház elnöke beszédében hangsúlyozta, hogy az EU nem pusztán egy gazdasági blokk, hanem mindenekelőtt egy békeprojekt, amelynek alapja a szolidaritás. Kifejtette, hogy Európának nem a fegyverkezést, hanem a diplomáciai és humanitárius erőfeszítéseket kell előtérbe helyeznie, kiemelve a semlegesség jelentőségét. Hozzátette, hogy Ukrajna támogatása mellett nem szabad elfeledkezni a Gázai övezetben zajló tragédiáról sem. A további védelmi kiadások növelése helyett javaslatot tett arra, hogy a nemzeti költségvetések 10%-át inkább egy európai szociális ellenállóképességi alapba irányítsák át, amely a szegénység, a lakhatási és szociális problémák kezelésére szolgálna, ezzel erősítve az uniós felelősségvállalást.

Lauri Hussar, az észti parlament elnöke rámutatott, hogy Európa biztonsága Ukrajna szuverenitásának védelmén múlik. Nyomatékosította, az orosz agresszió kérdését folyamatosan napirenden kell tartani, és sürgette az EU-t, hogy gyorsítsa fel Ukrajna és Moldova csatlakozási folyamatát. Kiemelte, hogy az orosz jegybanki vagyon

felszabadítása veszélyes lenne, mert a háborút finanszíroznák belőle. Végezetül megerősítette, hogy Oroszország nem partner, az orosz gáz pedig a konfliktus finanszírozásának eszköze, ezért az EU egységes fellépése elengedhetetlen.

Richard Raši, a szlovák Nemzeti Tanács elnöke kifejtette, hogy az Európai Unió több mint egy intézmény vagy egy gazdasági blokk; ez a béke, a szolidaritás és a közös méltóság szervezete. Négy kulcsterületet jelölt meg az unió jövőjéhez; a béke, mint alapérték megőrzését, az érdem és felkészültség szerinti bővítést, a régiók fejlesztését az infrastruktúra, oktatás és egészségügy terén, valamint az európai szociális modell megerősítését. Hangsúlyozta, hogy a gazdasági életképességnek és a szociális igazságosságnak egyensúlyban kell maradnia, mert ez ad valódi célt és stabilitást az EU-nak, amelyet nem csak a szerződések, hanem a polgárok mindennapjai alakítanak.

Mark Daly, az ír Szenátus elnöke a történelmi kapcsolódásokat és közös értékeket emelte ki, amelyek távolságot nem ismerve kötik össze az embereket. Kifejezte Írország rendíthetetlen elkötelezettségét Ukrajna területi integritása és európai uniós tagsága mellett, emellett határozottan elítélte a Hamász által előidézett túsdráma súlyos jogsértéseit a Gázai övezetben. Végül felhívta a figyelmet arra, hogy elengedhetetlen az EU alapvető értékek melletti szilárd elköteleződése, amely biztosítja a demokrácia és az emberi jogok védelmét.

Gordan Jandroković, a horvát parlament elnöke rámutatott, hogy a jelenlegi világ tele van bizonytalansággal és válságokkal, amelyek között a háború, a klímaváltozás és a gazdasági sokkok is szerepelnek. Hangsúlyozta, hogy az EU kulcsfontosságú platform a kihívások leküzdésére, ahol a nemzeti szuverenitás és az európai értékek összehangolása elengedhetetlen. Kiemelte Horvátország elkötelezettségét az egység, a szolidaritás és a közös fellépés mellett, különösen Ukrajna támogatásában, továbbá felhívta a figyelmet a jogállamiság és a nemzetközi jog védelmének jelentőségére.

Daiga Mieriņa, a lett parlament elnöke arra figyelmeztetett, hogy Európa biztonságát ma elsősorban az orosz agresszió fenyegeti, amely Ukrajnában már évek óta tart. Sürgette a védelmi képességek és a társadalmi ellenállóképesség megerősítését, a szankciók kiterjesztését, valamint a dezinformáció elleni hatékony fellépést. Fontosnak tartotta a belső piac szabadságainak és az uniós egységnek védelmét, továbbá a demokrácia és az érdemek alapján történő bővítés melletti elköteleződést.

Nataliya Kiselova, a bolgár Nemzetgyűlés elnöke szerint az EU jövője azon múlik, képes-e megőrizni alapértékeit – a demokráciát, szabadságot, igazságosságot és jogállamiságot – a bizonytalan időkben is. Hangsúlyozta a túlszabályozás veszélyeit, a nemzeti parlamentek szerepének fontosságát és a konszenzusos döntéshozatal demokratikus legitimációját. A bővítés kapcsán kiemelte, hogy Bulgária csak érdemalapú csatlakozást támogat, miközben a szolidaritást és az EU megújulóképességét kulcsfontosságúnak tartja.

Mircea Abrudean, a román Szenátus elnöke beszédében nyomatékosította, hogy az EU-nak a mai kihívások közepette is meg kell őriznie egységét, és újra a demokrácia, a remény és jólét forrásává kell válnia. Figyelmeztetett a populizmus veszélyeire, sürgetve az átlátható intézményeket, a polgárok igényeire reagáló Uniót, valamint a civil társadalom és emberi jogok megerősítését. Elmondta, hogy Románia elkötelezett a keleti és nyugat-balkáni bővítés, valamint a régió biztonsága mellett, hozzájárulva egy erősebb és összetartóbb Európához.

Verona Murphy, az ír Képviselőház első női elnökeként kiemelte a nemzeti parlamentek szerepét az uniós döntéshozatalban, hangsúlyozva a korai bevonás fontosságát. Hozzászólásában méltatta az EU kollektív erejét a geopolitikai és gazdasági kihívásokkal szemben, valamint felhívta a figyelmet a parlamenti párbeszéd erősítésének jelentőségére. Inspiráló élményként említette a fiatal diákok klímaváltozás iránti elkötelezettségét, amely szerinte biztató jel az európai együttműködés jövője szempontjából.

Florence Reuter, a belga Képviselőház alelnöke beszédében *Robert Schuman* szellemiségére emlékeztetett, hangsúlyozva, hogy az európai egység csak lépésről lépésre, a szolidaritásra és a konkrét cselekvésre épülve valósulhat meg. Szerinte Európa csak közösen, egységes fellépéssel képes válaszolni a globális kihívásokra, például a nemzetközi kereskedelmi konfliktusokra. Ő is kiemelte Ukrajna támogatásának fontosságát, valamint az EU bővítése kapcsán szükséges reformokat. Végül a föderális, értékalapú, erős és globálisan versenyképes Európa mellett állt ki, amely stratégiai autonómiára és saját védelmi képességekre is törekszik.

Rasa Budbergytė, a litván parlament alelnöke nyomatékosította az EU egységének szerepét a béke, stabilitás és jólét megőrzésében. Hangsúlyozta Litvánia elkötelezettségét Ukrajna támogatása mellett politikai, gazdasági és katonai szinten is, és elutasította Oroszország területszerző lépéseit. Támogatta az EU érdemeken alapuló bővítését, amely elv minden tagjelölt irányába egyformán alkalmazandó, továbbá felszólította a házigazda Magyarországot, hogy ne akadályozza Ukrajna csatlakozási folyamatát.

Athanasios Bouras, a görög parlament első alelnöke felszólalásában arra figyelmeztetett, hogy az EU-nak történelmi felelőssége van a béke és stabilitás megőrzésében egy súlyos geopolitikai feszültségekkel terhelt világban. Kiemelte, hogy a föderalizmus és a nemzeti szuverenitás közötti egyensúly kulcsfontosságú az Unió politikai jövője szempontjából. Méltatta a közös védelmi törekvések előmozdítását, ugyanakkor bírálta, hogy az EU olyan harmadik országokat támogat, amelyek nem osztják az Unió alapértékeit.

Meira Hot, a szlovén Nemzetgyűlés alelnöke szerint az EU-nak aktívabb, stratégiaileg egységesebb szereplővé kell válnia a globális porondon. Kiemelte a versenyképesség növelésének, a technológiai innováció és a zöld átállás ösztönzésének fontosságát, különös tekintettel a tudás, energia és adatok szabad áramlására. Elmondta, hogy Szlovénia támogatja Európa védelmi önállóságának erősítését, beleértve a mesterséges intelligenciába és a kiberbiztonságba történő beruházásokat is. Felszólalását azzal zárta, hogy az egységes, értékalapú Európa csak a nemzeti parlamentek és az uniós intézmények közötti kiegyensúlyozott együttműködés révén maradhat fenntartható és hiteles.

Kerstin Lundgren, a svéd parlament harmadik alelnöke hangsúlyozta, hogy a valódi konfliktus nem a föderalizmus és szuverenitás között, hanem a demokrácia védelmezői és annak gyengítői között húzódik. Véleménye szerint Ukrajna támogatása erkölcsi kötelesség és Európa biztonságának záloga. Végezetül kiemelte a nemzeti parlamentek szerepét az uniós döntéshozatal ellenőrzésében, és felhívta a figyelmet arra, hogy a demokrácia nem adottság, hanem egy folyamatosan védendő érték.

Agnieszka Pomaska, a lengyel Szejm Európai Ügyek Bizottságának elnöke szerint Európának újra emlékeznie kell arra, mit jelent a szolidaritás. Kritizálta azokat a

vezetőket, akik belülről gyengítik az EU egységét, vagy együttműködnek az orosz agresszorral. Kiemelte, hogy a biztonság csak akkor érhető el, ha az EU országai az energiafüggetlenségbe és a kritikus infrastruktúrába fektetnek be. Álláspontja szerint nem egy megosztott, hanem egy gyorsan reagáló, előrelátó, egységes Unióra van szükség.

Jean-François Rapin, a francia Szenátus Európai Ügyek Bizottságának elnöke hangsúlyozta, hogy az EU fordulópontnál tart, amely megköveteli a stratégiai autonómia és a költségvetési reformok megerősítését, miközben tiszteletben kell tartani a tagállamok szuverenitását és a szerződések alapelveit és értékeit. Nyomatékosította továbbá, hogy a nemzeti parlamenteknek aktívan őrizniük kell a szubszidiaritás elvét és ösztönözniük kell az ún. „zöld lapos” eljárás használatát, amelyek biztosítják a nemzeti szintű, valamint az uniós szintű demokrácia összhangját.

Bruno Fuchs, a francia Nemzetgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke kiemelte, hogy a második világháború utáni multilaterális és regionális identitásokat tiszteletben tartó Európa víziója mára kihívásokkal néz szembe, ezért szükség van egy erős, összetartó EU-ra. Ő is hangsúlyozta a nemzeti parlamentek szerepét és a szubszidiaritás elvét, valamint az új „zöld lapos” eljárás bevezetését, hogy a tagállamok jogalkotási javaslatokkal erősíthessék a biztonság és védelem területét. Egyetértett Ukrajna támogatásával, megemlítve, hogy az európai egység szolidaritáson alapul, amit Ukrajna bátorsága is erősít. Álláspontja szerint a háború csak akkor ér véget, ha Oroszország abbahagyja az agressziót.

Ruszlán Sztrefancsuk, az ukrán parlament elnöke elmondta, hogy Ukrajna több mint három éve szenved az igazságtalan orosz agressziós háború miatt, és mély hálával tartozik az EU-nak a támogatásért. Felhívta a figyelmet arra, hogy Oroszország agressziója ma az európai kontinens legnagyobb kihívása, amely befolyásolja az EU jövőjét, és az európai egység, valamint az eltökéltség a legfontosabb válasz erre a fenyegetésre. Végezetül hangsúlyozta, hogy Ukrajna készen áll a tűzszünetre és a békére, de nem fogad el kioktatást.

Shalva Papuashvili, a georgiai parlament elnöke kifejezte Ukrajna melletti szilárd kiállását a függetlenségéért vívott harcban. Kitért arra, hogy Georgia elkötelezett az európai integráció mellett, ugyanakkor aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy az európai intézmények gyakran úgy kényszerítenek rájuk kötelezettségeket, hogy nem biztosítják számukra a megfelelő képviselőt és jogokat, ami sérti a demokratikus pluralizmus elvét. Kiemelte, hogy a demokráciát nem kikényszeríteni kell, hanem annak együttműködésen és minden tagország és partnerország jogainak tiszteletben tartásán kell alapulnia. Hangsúlyozta, hogy kritikusan kell vizsgálni a többségi döntéshozatalra való áttérést, mivel a kisebb országoknak is egyenlő hangot kell kapniuk.

Igor Grosu, a moldovai parlament elnöke említést tett arról, hogy az EU-nak alkalmazkodnia kell a gyorsan változó világ új kihívásaihoz, köztük az információáramlást érintő változásokhoz és a mesterséges intelligencia fejlődéséhez. Elmondta, hogy Moldova számára az uniós csatlakozás nem a szuverenitás feladása, hanem a demokrácia, az államiság és a béke megerősítése, valamint az identitás megőrzése. Felhívta a figyelmet az orosz hibrid fenyegetésekre, valamint hangsúlyozta az együttműködés fontosságát az energia-, biztonsági és védelmi kérdésekben az erős, egységes Európa érdekében.

Andrija Mandić, a montenegrói parlament elnöke megerősítette Montenegró elkötelezettségét az európai integráció mellett, és kiemelte, hogy országuk hamarosan az EU legújabb tagállama lehet. Büszkén jelezte, hogy jelentős előrelépéseket tettek a csatlakozási folyamatban; három fejezetet 2024 végére lezártak, és a cél az összes fejezet lezárása 2026 végére. Elmondta, hogy a montenegrói lakosság több mint 80%-a támogatja az EU-csatlakozást, és hogy az ország vezetése komolyan veszi az európai jövőt, amelyet a stabilitás és a béke pillérének tartanak a növekvő kihívások idején.

Nikola Špirić, Bosznia-Hercegovina Parlamentje Népek Házának elnöke nyomatékosította, hogy országuk támogatja az EU-csatlakozást. Kritikával illette Bosznia-Hercegovina főképviselőjének beavatkozásait országa alkotmányának és jogszabályainak módosításába. Számos belső problémát sorolt fel, amelyekkel kapcsolatban kiemelte, hogy azok országon belüli párbeszédet és nem kívülről diktált megoldásokat igényelnek.

Denis Zvizdić, Bosznia-Hercegovina Parlamentje Képviselőházának elnöke hozzászólásában felhívta a figyelmet arra, hogy Bosznia-Hercegovina és a Nyugat-Balkán nélkül Európa nem teljes, ezért az EU-csatlakozás alapvető külpolitikai céljuk. Aggodalommal jelezte, hogy az elmúlt 30 év legmélyebb politikai válságával néznek szembe, és az európai perspektíva megőrzésének támogatását, valamint az EUFOR megerősítését kérte a stabilitás megőrzése érdekében.

Bekir Bozdağ, a Török Nagy Nemzetgyűlés alelnöke hangsúlyozta, hogy az EU-nak a nemzeti érdekek helyett egységesen és koordináltan kell fellépnie, tiszteletben tartva a sokszínűséget. Kiemelte, hogy az EU-nak felelősséget kell vállalnia regionális és globális kérdésekben is, és bírálta az Unió gázai humanitárius válságra adott reakcióját, amely szerint nem volt megfelelő. Végül rámutatott a török–EU kapcsolatok stratégiai fontosságára a jelenlegi válságok közepette.

Andrea Caroni, a svájci Kantonok Tanácsának elnöke megjegyezte, hogy bár Svájc nem tagja az EU-nak, szoros politikai, kulturális és gazdasági kapcsolatokat ápol az Unióval, valamint jól ismeri a szuverenitás és az integráció közötti egyensúly fontosságát. Kiemelte, hogy a mai, határokon átívelő kihívások – például háború, migráció és klímaváltozás – miatt elengedhetetlen az európai együttműködés és közös fellépés. Szerinte az „egység a sokszínűségben” marad a legjobb út a jövőre nézve.

Az utolsó hozzászóló, *Theodoros Rousopoulos*, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének elnöke arról beszélt, hogy a politikában a szimbólumok és megnevezések fontos szerepet játszanak, mert értékeket és közös célokat fejeznek ki. Nyomatékosította az európai zászló jelentőségét, amely az egységet, harmóniát és jogállamiságot jelképezi, és hangsúlyozta, hogy az Európa Tanács támogatja az EU bővítését, feltéve, hogy a csatlakozó országok tiszteletben tartják a közös értékeket. Figyelmeztetett, hogy a demokrácia akkor kerül veszélybe, amikor a közös szimbólumokat megtámadják vagy elpusztítják.

Az első napirendi pont lezárását követően *Kövér László* házelnök megköszönte a hozzászólásokat, majd tájékoztatta a résztvevőket, hogy minden delegáció megkapta az Elnökségi következtetések szövegtervezetét, amely élvezi a Trojka egyetértését, és amelybe igyekeztek beépíteni a korábban írásban érkezett módosító javaslatokat.

II. napirendi pont: Közelebb a választókhöz: regionalizmus Európában és Európa kulturális identitásának megőrzése

Előadók:

- *Lorenzo Fontana*, az olasz Képviselőház elnöke
- *Ana Brnabić*, a szerb Nemzetgyűlés elnöke
- *Maja Riniker*, a svájci Nemzeti Tanács elnöke

Kövér László házelnök bevezető felszólalásában hangsúlyozta, hogy Európa kulturális identitásának két alappillére a több mint kétezer esztendőös keresztény értékrend, valamint az elmúlt háromszáz évben kialakult nemzeti érzület, amelyek szerinte ma is megkerülhetetlenek. Úgy vélte, ezek adják Európa „lelkét”, amely történelmi és társadalmi valóságon alapul, ám napjainkban tudatos szellemi és politikai hadviselés célpontjaivá váltak. Ez a hibrid támadás a nemzeti identitás meggyengítésével kezdődik, és végső soron a szuverenitás felszámolására irányul. Rámutatott, hogy az európai nemzet- és államfejlődés sajátosságai miatt a nemzeti és állami határok gyakran nem esnek egybe, ezért XXI. századi jogi-politikai megoldásokra van szükség az együttélés biztosításához, amelyhez az EU alapszerződésének 4. cikke adhat kiindulópontot. Javasolta, hogy a nemzeti identitáshoz való jog váljon az emberi jogok új generációjának részévé, hozzájárulva az emberi méltósághoz való jog globális védelméhez.

A napirendi pont első előadója, *Lorenzo Fontana*, az olasz Képviselőház elnöke szerint a regionális és helyi igények előmozdítása, valamint a kulturális identitások védelme az EU egyik alapvető sarokköve, mivel ezek kulcsszerepet játszanak abban, hogy a polgárokat közelebb hozzák Európa eszméjéhez, és elmélyítsék az integráció folyamatát. Kiemelte, hogy a hiteles európai identitás csak az egyes országok identitásának tiszteletben tartásával létezhet, ezért szükséges a sokszínűség ápolása és megőrzése, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés is biztosít. Álláspontja szerint a nemzeti és regionális autonómia tiszteletben tartása a szubszidiaritás és arányosság elvével együtt garantálja a jogszabályok helyi alkalmazhatóságát. A nemzeti és regionális parlamentek aktív részvételét nélkülözhetetlennek nevezte az európai döntéshozatalban.

A második előadó, *Ana Brnabić*, a szerb Nemzetgyűlés elnöke kiemelte, hogy a demokratikus intézmények legitimitása és a polgárokhoz való közelség alapvető fontosságú a sokszínű Európa megerősítéséhez. Hangsúlyozta a kulturális identitások megőrzésének és a helyi közösségek bevonásának jelentőségét, valamint Szerbia elkötelezettségét az európai értékek, reformok és integráció iránt. Felhívta a figyelmet a regionális együttműködés, különösen a Magyarországgal fennálló partnerség jelentőségére, továbbá megerősítette, Szerbia nem támogatottként, hanem magabiztos partnerként kíván csatlakozni az EU-hoz.

A napirendi pont harmadik előadója, *Maja Riniker*, a svájci Nemzeti Tanács elnöke beszédében elmondta, hogy a bizalom helyi szinten kezdődik, Svájc közvetlen demokráciája pedig valódi állampolgári részvételt tesz lehetővé. Kifejtette, hogy Svájc nyelvi és kulturális sokszínűségét nem akadálynak, hanem erőforrásnak tekintik, a föderalista intézmények úgy kerültek felépítésre, hogy a régiók is megjeleníthessék véleményüket. Felhívta a figyelmet arra, hogy a modern demokrácia lényege a befogadás, a párbeszéd és a közös alapok keresése, miközben tiszteletben tartják az egyes közösségek sajátosságait.

Az előadásokat követően 16 delegációvezető szólalt fel.

Søren Gade, a dán parlament elnöke hozzászólásában kiemelte a regionalizmus és a kulturális identitás fontosságát, ugyanakkor figyelmeztetett arra, hogy ezek ne váljanak megosztó határvonalakká Európa számára. Hangsúlyozta, hogy az EU a különbözőségek ellenére a tagállamok szoros együttműködésre épül, amely békét, jólétet és demokratikus stabilitást biztosít. Végül kitért arra, hogy a demokrácia megőrzése nem csak nemzeti, hanem határokon átnyúló együttműködést is jelent.

Claude Wiseler, a luxemburgi Képviselőház elnöke nyomatékosította, hogy Luxemburg számára az európai identitás a nemzeti identitás részét képezi: luxemburginak és európainak lenni egyet jelent. Említést tett a művészek és kulturális alkotók támogatásának fontosságáról, hiszen ők azok, akik kritikus tanúi tudnak lenni a jelenbeli folyamatoknak. Hangsúlyozta, hogy közfinanszírozásuk elengedhetetlen szabadságuk és függetlenségük megőrzése érdekében, és hogy az állam szerepe nem az ellenőrzés gyakorlása, hanem a lojalitás elvárása nélküli pénzügyi támogatás nyújtása.

Marko Lotrič, a szlovén Nemzeti Tanács elnöke felszólalásában hangsúlyozta az erős, ellenállóképes és stabil kohéziós politika jelentőségét a kiegyensúlyozott regionális fejlődés érdekében, és kiemelte Szlovénia elkötelezettségét a decentralizáció mellett a gazdasági, demográfiai kihívásokra adandó hatékony válaszadás tekintetében. Kiemelte továbbá a kulturális sokszínűség és identitás megőrzésének szerepét az emberek EU-ba vetett bizalmának fenntartásában.

Annita Demetriou, a ciprusi Képviselőház elnöke beszédében az EU és a polgárok közötti kapcsolat megerősítését sürgette, különös tekintettel a regionalizmus és a kulturális identitás védelmére. Hangsúlyozta, hogy a bizalomhiány, a dezinformáció és a szélsőségesesség erősödése ellen a demokratikus deficit csökkentésével, a döntéshozatalba való bevonással, valamint a kulturális örökség védelmével kell fellépni. Külön kiemelte a műkincsek illegális kereskedelmével kapcsolatos problémákat, és felszólította a kormányokat a releváns nemzetközi egyezmények, például a Nicosiai Egyezmény ratifikálására.

Jussi Halla-aho, a finn parlament elnöke a nacionalista mozgalmak térnyerésének okairól beszélt, és bírálta azok politikai elszigetelését. Nyomatékosította, hogy a választók aggodalmait – például a tömeges bevándorlás következményeit – komolyan kell venni, különben nő a társadalmi frusztráció és a rendszer iránti bizalmatlanság. Szerinte a demokratikus stabilitás megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy minden állampolgár azt érezze, szavazata és véleménye számít.

Richard Raši, a szlovák Nemzeti Tanács elnöke hangsúlyozta, hogy az EU ereje nem az egyformaságban, hanem a kulturális sokszínűség tiszteletében rejlik. Kiemelte Szlovákia soknemzetiségű örökségét és azt, hogy a regionális identitások ápolása erősíti az európai összetartozást. Álláspontja szerint az Unió akkor lesz erős, ha a döntéshozatal közel marad az állampolgárokhoz, és az identitások megbecsülése révén válik valódi közösséggé.

Daiga Mieriņa, a lett parlament elnöke felszólalásában kitért arra, hogy az EU-tagság hozzájárul a lett nyelv és kultúra fejlődéséhez. Példaként említette egy lett rajzfilm nemzetközi sikerét, amely az együttműködés erejét szimbolizálja. Rámutatott, hogy Európa ugyan sokszínű, de összefogás útján válaszolni tud a modern kihívásokra, úgymint a klímaváltozásra, a migrációra vagy a biztonság kérdésekre.

Andrea Eder-Gitschthaler, az osztrák Szövetségi Tanács elnöke kiemelte, hogy az Európai Unió értékközösség, amelyet felelős párbeszéddel és a bürokrácia csökkentésével kell fejleszteni. Nyomatékosította a régiók Európájának és a szubszidiaritás fontosságát, valamint Ausztria hídépítő szerepét Európa közepén. Szükségesnek nevezte Ukrajna támogatását nemcsak gazdasági, hanem humanitárius alapon is. Az EU-t békeprojektként és kulturális találkozási térként határozta meg, amely felelősséget visel a jövő nemzedékekért.

Nils T. Bjørke, a norvég parlament alelnöke hangsúlyozta, hogy Európa értékei forognak kockán Ukrajnában, és Norvégia egységes politikai támogatással 12 milliárd eurós segítséget nyújt az orosz invázió következményeit elszenvedő országoknak. Fontosnak nevezte a demokrácia, jogállamiság és civil társadalom védelmét, kiemelve a Norvég Alapok szerepét. Leszögezte, hogy a szabad választások a demokrácia sarokkövei, melyeket meg kell védeni a külföldi befolyástól és dezinformációtól. Végezetül sajnálatát fejezte ki a budapesti Pride betiltása tekintetében, és felhívta a magyar kormányt a tilalom feloldására.

Věra Kovářová, a cseh Képviselőház alelnöke szerint Európa olyan kihívásokkal néz szembe, amelyek néhány éve még elképzelhetetlenek lettek volna. Kiemelte az ukrajnai háború és a nemzetközi szövetségek megingásának tanulságait, és sürgette az európai politikai vezetés gyorsabb és felelősebb reagálását. Hangsúlyozta, hogy az EU nemcsak gazdasági vagy védelmi projekt, hanem politikai és kulturális is, amelynek ereje az egységben és az állampolgárok bizalmában rejlik. Véleménye szerint a nemzeti parlamenteknek kulcsszerepe van abban, hogy a javasolt változásokat alaposan megfontolják, és biztosítsák, hogy azok valóban Európa jövőjét szolgálják.

Andries Gryffroy, a belga Szenátus első alelnöke kifejezte támogatását Ukrajna mellett, és hangot adott annak a meggyőződésének, hogy az EU akkor lesz erős, ha nem csak kritizál, hanem megoldásokat keres. Kiemelte a regionalizmus fontosságát, a döntéshozatal közelebb vitelét az emberekhez, továbbá a többszintű kormányzás erősítését. A sokszínűséget Európa gazdagságának nevezte, és arra szólította fel a résztvevőket, hogy hallgassanak meg minden érintettet, hogy ismét nagyra tegyék az Uniót.

Kerstin Lundgren, a svéd parlament harmadik alelnöke nyomatékosította az európai egység és sokszínűség fontosságát, amelyek az emberi méltóság, szabadság, demokrácia és jogállamiság értékein alapulnak. Külön hangsúlyt fektetett az LMBTQ közösség jogainak védelmére, és elítélte azokat az ellenséges, diszkriminatív megnyilvánulásokat, amelyek egyes kormányok részéről érkeznek. Üzenetet küldve az elnyomó rezsimeknek, rámutatott, hogy az LMBTQ-jogok védelme nem dekadencia, hanem a demokrácia alapja.

Jean-François Rapin, a francia Szenátus Európai Ügyek Bizottságának elnöke elmondta, hogy Franciaország, mint decentralizált, de unitárius állam számára mindig is érzékeny kérdés volt a napirendi pont témája. Kifejtette, hogy bár országában a francia nyelv elsődleges, a regionális nyelvek a francia kulturális örökségnek a részét képezik. Óva intett attól, hogy az EU de facto egynyelvűvé váljon, és sürgette, hogy az Európai Bizottság által előterjesztett javaslatokat a lehető leghamarabb lefordítsák az uniós nyelvekre, hogy a nemzeti parlamentek a kezdetektől fogva hatékonyan beavatkozhatnak az európai jogalkotás folyamatába. A jelenleg fontos viták tárgyát

képező kohéziós politika tekintetében hangsúlyozta a regionális sajátosságok figyelembevételének szükségességét.

Bruno Fuchs, a francia Nemzetgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke Európa paradox helyzetéről beszélt. Elmondta, hogy a szabadság és a jogállamiság modelljét külső és belső erők – például az orosz háború és a kibertámadások – támadják. Hangsúlyozta az európai kultúra, nyelv és történelem jelentőségét, valamint a regionális politika és kisebbségvédelem szerepét az európai identitás erősítésében. Végül arra buzdította a delegációkat, hogy egyesüljenek a sokféleségben a közös kihívások ellen.

Henryk Siedlaczek, a lengyel Szenátus Európai Ügyek Bizottságának alelnöke nyomatékosította, hogy nem államokat, hanem a népeket kell egyesíteni. Sziléziáról, a lengyel-cseh határvidékről beszélve kiemelte a kölcsönös elfogadást és toleranciát, valamint az „Egység a sokszínűségben” mottó fontosságát az európai jövő szempontjából. Elmondta, hogy Lengyelország elkötelezett a kulturális identitás tiszteletben tartása mellett, amely egyszerre örökség és remény a jövő generációi számára.

Az utolsó hozzászóló, *Shalva Papuashvili*, a georgiai parlament elnöke hangsúlyozta, hogy a kulturális identitás erős alap Európa jövőjéhez, amelynek nem ideológiai megközelítéseken, hanem közös értékeken kell nyugodnia. Véleménye szerint az európaiság nem lehet sem hierarchikus, sem monopólium egyes országok kezében, és az EU-nak nyitottnak kell lennie a szélesebb értelemben vett Európára is, ideértve az olyan, nemrég függetlenné vált országokat, mint Georgia.

A napirendi pont tárgyalásának végén *Kövér László* felkérte *Søren Gadét*, a dán parlament elnökét, hogy ismertesse a 2025. július 1-jén kezdődő dán soros uniós elnökség parlamenti programját. *Søren Gade* kiemelte, hogy a dán elnökség elkötelezett a közös európai kihívások kezelése iránt, és elnökségük alatt hét parlamentközi konferencia megtartását tervezik többek között a biztonság, az uniós bővítés, a versenyképesség és az európai költségvetés témájában. Meghívta a jelenlévőket a soron következő EU Parlamenti Elnökeinek Konferenciájára, amelyet 2026. május 3-5. között szerveznek Koppenhágában. Felszólalását egy rövid videóvetítés zárta, amely az elnökség főbb programjait mutatta be.

Záró ülészak – A konferencia záródokumentumának (Következtetések) elfogadása és záró beszédek

A konferencia az Elnökségi következtetések elfogadásával zárult. *Kövér László* házelnök köszönetet mondott a delegációk kompromisszumkészségeért, továbbá kitért arra, hogy a közös dokumentum a véleménykülönbségek ellenére is széles körű konszenzust tükröz. Jelezte, hogy a bolgár delegáció számára lehetővé tették különvéleményük lábjegyzet formájában való csatolását a 24. és 25. ponthoz. Záróbeszédében hangsúlyozta, hogy Magyarország egy erős EU-ban érdekelt, még akkor is, ha a célhoz vezető úttal kapcsolatban esetleg eltérő álláspontot képvisel. Zárógondolataiban arra figyelmeztetett, hogy az elmúlt években egyre inkább elharapódzott a többségi állásponttal egyet nem értők politikai megbélyegzésének és kirekesztésének gyakorlata, amelynek szerinte nincs helye egy olyan közösségben, ahol a tagállamok szuverén, egyenjogú partnerek. Végezetül nyomatékosította, a realitások talaján állva, egyenlő mércével mérve kell folytatni az együttműködést.